

DOSIJE:

Analiza predloga Evropske komisije za promene u EU ETS

Ugovori o prodaji čiste energije cvetaju u EU zemljama

Magla do 0% CO2 cilja

Sve veća globalna potrošnja energije komplikuje put do neto nule

EU sindikati: Domaćinstva još nemaju OIE alternative

Španija traži od EU da reaguje na visoke cene električne energije

Britanija strahuje od socijalnih posledica poskupljenja energije

Sve veća globalna potrošnja energije komplikuje put do neto nule	OVDE
Zelene NVO: Svesti cilj nulte emisije na obavezujući nacionalni nivo	OVDE
Von der Leyen: Zelena transformacija smanjuje razlike između istoka i zapada EU	OVDE
Španija traži od EU da reaguje na visoke cene električne energije	OVDE
Cene električne energije u evropskim prestonicama 1. jula 2021.	OVDE
Cene električne energije prema kupovnoj moći u evropskim prestonicama 1. jula 2021.	OVDE
DOSIJE: Analiza predloga Evropske komisije za promene u EU ETS	OVDE
Šta je EU ETS?.....	OVDE
Šta Komisija predlaže za promenu?	OVDE
Postepeno ukidanje besplatnih dozvola za određene sektore	OVDE
Novi ETS za drumski transport i zgrade.....	OVDE
Vazduhoplovstvo: smanjenje besplatnih dozvola i implementacija CORSIA	OVDE
Proširenje postojećeg ETS-a na brodarstvo	OVDE
Šta to znači u praksi i naredni koraci	OVDE
Francuska ponovo najveći izvoznik električne energije u Evropi	OVDE
Ukrajina planira bližu energetska saradnju sa EU.....	OVDE
Bojleri na fosilna goriva podrivaju planove Evropske unije	OVDE
TE na lignit u Nemačkoj ponovo konkurentne	OVDE
Britanija strahuje od socijalnih posledica poskupljenja energije	OVDE
EU sindikati: Domaćinstva još nemaju OIE alternative	OVDE
Komisija odobrila francusku podršku OIE sa 30,5 milijardi evra	OVDE
Ugovori o prodaji čiste energije cvetaju u evropskim zemljama	OVDE
Bugarska ostaje bez novca iz Fonda EU, ako ne odredi datum za ugalj	OVDE
U EU ništa bez prirodnog gasa	OVDE

Sve veća globalna potrošnja energije komplikuje put do neto nule

LONDON - Globalna potrošnja energije verovatno će se povećati za između 50% i 100% u odnosu na sadašnje nivoe do 2050. godine, naglašavajući težinu zadovoljenja tih potreba uz istovremeno smanjenje neto emisije na nulu, piše **Reuters**.

Potrošnja primarne energije popela se na 582 egzadžula (EJ) 2019. godine, poslednje godine pre pandemije, u odnosu na 338 EJ 1989. godine, što je godišnji porast od 1,8% u tri decenije, prema podacima kompanije BP ("Statistički pregled svetske energije", 2021).

Do 2050. primarna potrošnja mogla bi porasti na nešto više od 1.000 EJ ako nastavi rast istim tempom, što je ukupno povećanje od 75% u odnosu na 2019.

S obzirom na neizvesnosti o porastu stanovništva, urbanizaciji, prihodima i poboljšanju efikasnosti, postoji značajna nepoznanica o rezultirajućem porastu ukupne potrošnje energije, navodi Reuters.

Međutim, ako se potrošnja energije poveća za 1,2% godišnje (za jednu trećinu sporije nego u poslednje tri decenije) ili za 2,4% godišnje (za trećinu brže), potrošnja će se popeti na između 842 i 1,212 EJ do sredine veka.

U 2020. godini, izvori energije s nultom emisijom (nuklearni, hidro, vetar, solarni i drugi obnovljivi izvori) isporučili su 94 EJ primarne energije, samo 16% globalne potrošnje energije, prema podacima BP.

Da bi se ispunila ambicija neto nulte emisije uz istovremeno zadovoljavanje rastuće potražnje za energetskim uslugama, proizvodnja iz izvora nulte emisije morala bi se povećati 9-13 puta u 30 godina.

Nije verovatno da će se proizvodnja hidro i nuklearne energije povećati za ni blizu ove količine, što implicira potrebu za još bržim rastom vetra, sunca i drugih OIE.

Problem postaje rešiviji ako ugalj, nafta i gas ostanu značajan deo energetskog miksa, uz širenje tehnologije hvatanja i skladištenja ugljenika i drugih rešenja smanjenja emisija. Čak i u tom slučaju, implicitna primena energetskih tehnologija s nultom emisijom će biti izuzetno teška i možda nemoguća u roku koji su kreatori politike odredili.

Rast životnog standarda i potrošnje energije u zemljama u razvoju objašnjavaju zašto većina projekcija pokazuje velika povećanja globalne potražnje za energijom do 2050. godine, čak i ako se energetska efikasnost može poboljšati.

Zelene NVO: Svesti cilj nulte emisije na obavezujući nacionalni nivo

BRISEL - Novi klimatski paket EU koji je Komisija objavila u julu mora podstaknuti raspravu među donosiocima odluka o tome kako rešiti „jaz u nacionalnom vlasništvu“ koji je u središtu politike Unije koja upravlja nacionalnim klimatskim politikama, prenosi *Euractiv* ocenu grupe evropskih ekoloških aktivista.

Zakon o klimi EU obavezuje Uniju da zajednički postigne nulu, ali se ta obaveza ne odnosi na pojedine države članice. Paket Fit for 55 (Spremni za 55) objavljen 14. jula pruža zlatnu priliku za stvaranje povoljnih uslova potrebnih za efikasno kreiranje politike transformacije na nacionalnom nivou. Time bi se umanjio rizik predloženog proširenja EU šeme trgovanja emisijama (ETS).

U otvorenom pismu predsednici Komisije Von der Lejen i potpredsedniku Timermansu, predstavnici više evropskih ekoloških NVO su naglasili potrebu da se Uredba o podeli napora (ESR) revidira kako bi se stvorio jači, pozitivniji okvir za budućnost uz obavezujuće nacionalne ciljeve nakon 2030. godine.

To bi se trebalo postići ponovnim otvaranjem Uredbe o upravljanju energetskom unijom i delovanjem u području klime, navode potpisnici.

Von der Leyen: Zelena transformacija smanjuje razlike između istoka i zapada EU

LJUBLJANA - Predsednica Evropske komisije Ursula von der Lejen izjavila je da je odluka o energetskom miksu članica Evropske unije u njihovoj nadležnosti, pa tako i o udelu nuklearne energije u energetskom bilansu "Države članice same odlučuju o svoj miksu izvora energije", kazala je 6. avgusta Von der Lejen u razgovoru za slovensko Delo, na pitanje o nekim dilemama vezanim na odluku Slovenije da produži životni vek nuklearke Krško do 2043. godine.

Međutim, glavni zadatak Komisije je da osigura da države članice koje se odluče za korišćenje nuklearne energije primenjuju najviše standarde nuklearne sigurnosti kojim je regulisan ceo životni vek nuklearnog pogona, od projektiranja pa sve do njegove razgradnje", navela je ona.

Slovenija je nedavno investitoru, firmi GEN-E, izdala i energetska dozvolu za gradnju drugog bloka NE Krško, što je prvi korak u toj potencijalnoj investiciji vrednoj najmanje 5 milijardi evra, dok će se konačna odluka verovatno doneti na referendumu.

Na pitanje o zelenoj energetskoj transformaciji u Evropi i opasnosti da napuštanje uglja kao izvora energije produbi razlike između istoka i

zapada u EU, Von der Lejen je rekla da tzv. zelena transformacija takve razlike zapravo smanjuje.

"Vreme je za pomak prema većoj održivosti. Od 1990. smo uspeli da smanjimo štetne emisije za 25 posto, a u istom razdoblju naša privreda doživela je 60-postotni rast", izjavila je u razgovoru za slovenački list.

Velika zajednička sredstva za energetska transformaciju iz instrumenta NextGenerationEU omogućiće da se postupno ukine korišćenje uglja, a zadrži konkurentnost naše industrije prelazom na zeleniju i čistu proizvodnju, dodala je Von der Lejen.

Španija traži od EU da reaguje na visoke cene električne energije

MADRID - Španija je pozvala EU da podrži mere za ograničavanje skokova u ceni električne energije, u svetlu sve jače polemike zbog troškova koje običnim građanima donosi strategija bloka za smanjenje emisije ugljenika.

U intervjuu za *Financial Times*, Teresa Ribera, zamenica španskog premijera zadužena za životnu sredinu, ocenila je da bi visoke cene i takse mogle izazvati reakciju protiv inicijativa za smanjenje ugljenika, naglašavajući da je Španija u "epicentru tog uragana".

Kako su cene u Španiji i na celom kontinentu dostigle rekordne visine, pozvala je EU da preduzme mere kako bi definisala gornju granicu cene električne energije umesto da stope budu određene najvišim cenama koje su nacionalne mreže spremne da plate.

Trenutno ti takozvani granični troškovi odražavaju cenu trgovanja prirodnim gasom i sisteme trgovanja dozvolama za emisije ugljenika, a ne jeftinija obnovljiva energija.

"Moramo revidirati funkcioniranje tržišta sa pravilima koja su sastavljena kada razlike u

tehnologijama nisu bile tako velike", rekla je Ribera. „Trebalo mi cena koja pokriva troškove, ali je razumna za potrošača, ali Evropska komisija smatra da to nije kompatibilno s tržištem s velikom internom konkurencijom, na kojem je osnovno pravilo u pogledu cene granični trošak poslednjeg megavata.“

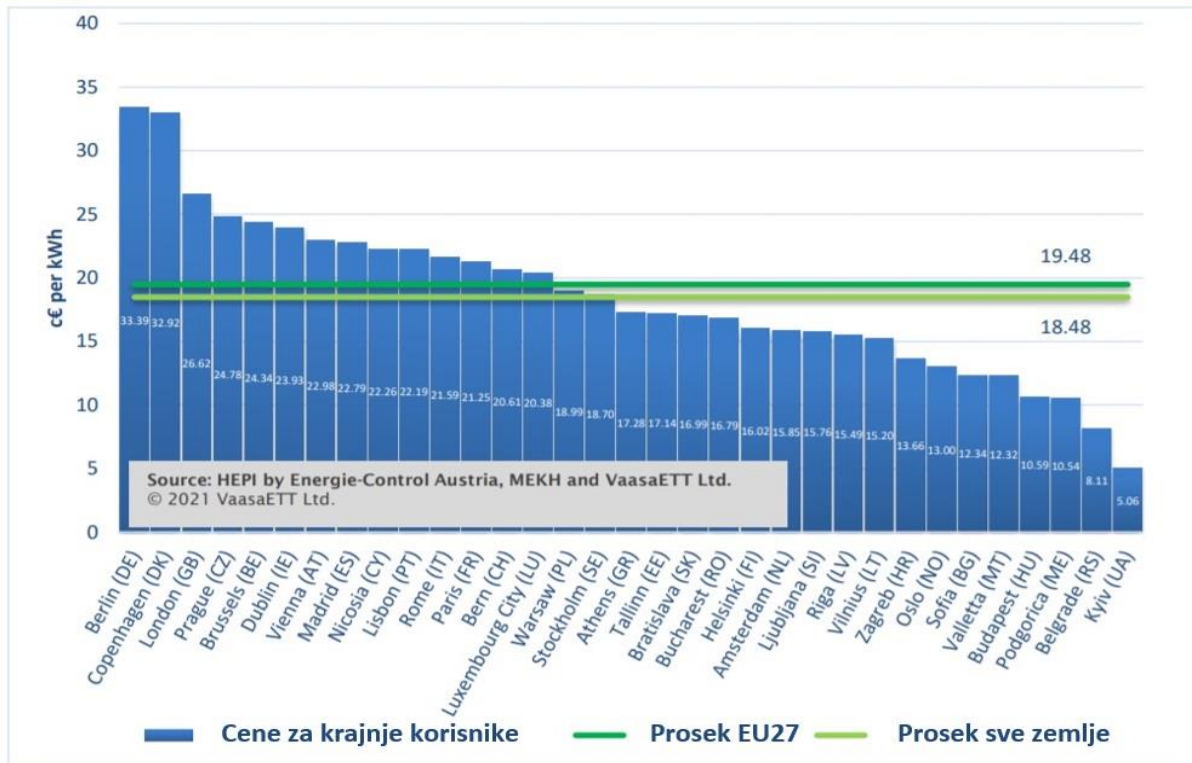
Dodala je da se čini da pravila EU o određivanju cena više odgovaraju zemljama poput Nemačke i Poljske, kojima je potrebno ulaganje kako bi postepeno ukinuli svoju veliku industriju uglja.

Osim što traži od bloka da osmisli novi mehanizam određivanja cena, Španija želi da EU upotrebi postojeće zakonodavstvo za obuzdavanje ili spuštanje naglo rastućih cena trgovanja ugljenikom.

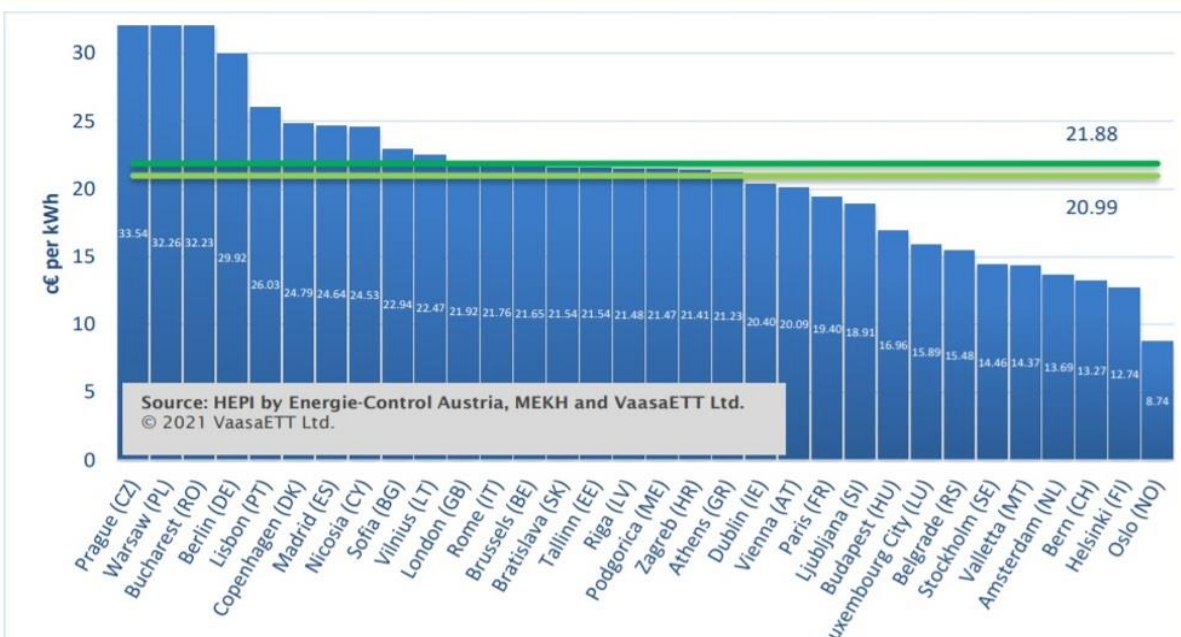
Trenutno su cene električne energije u Španiji - koje su ovih dana dostigle veleprodajnu stopu veću od 100 evra za megavat-sat - jedna od najvažnijih političkih tema u zemlji, a opozicioni političari pozivaju vladu da učini mnogo više kako bi ih obuzdala, piše *Financial Times*.

Cene el.energije (sa PDV-om) za domaćinstva 1. jula u evropskim prestonicama

Cene el.energije za domaćinstva 1. jula u evropskim prestonicama prema kupovnoj moći

DOSIJE: Analiza predloga Evropske komisije za promene u EU ETS

BRISEL - Opšti cilj je osigurati da se trgovanje emisijama u EU uskladi s ciljem smanjenja emisija stakleničkih gasova u EU za 55% do 2030. godine.

To znači da će se emisije iz sektora obuhvaćenih EU ETS-om morati smanjiti za 61% do 2030.

Komisija predlaže uključivanje brodarstva u postojeći EU ETS i stvaranje paralelnog ETS -a za drumski prevoz i zgrade.

Besplatna dodela EU ETS dozvola za one sektore koji su obuhvaćeni predloženim Mehanizmom prekogranične takse na CO₂ (CBAM) bi se postepeno ukidala nakon što CBAM stupi na snagu.

Besplatna dodela dozvola za vazduhoplovstvo (letovi unutar EEA) postupno će se ukinuti do 2027. godine.

Međunarodni letovi (letovi izvan EEA) biće obuhvaćeni globalnom šemom za smanjenje emisije štetnih gasova u avio industriji (CORSIA).

Detaljna analiza

Šta je EU ETS?

EU ETS uspostavljen je 2005. godine i bio je prvi svetski međunarodni sistem za trgovanje emisijama. EU ETS sada ulazi u svoju četvrtu fazu trgovanja (2021-2030). To je u osnovi tržišni mehanizam za određivanje cene ugljenika.

Šta Komisija predlaže za promenu?

Strože ograničenje emisija i promene u Rezervi za stabilnost tržišta

Komisija predlaže da se emisije iz EU ETS sektora smanje za 61% do 2030. u odnosu na nivo iz 2005. godine. To znači oštrije godišnje smanjenje emisija od 4,2% (umesto 2,2%), nakon jednokratnog smanjenja ukupne granice emisije za 117 miliona dozvola.

Komisija također predlaže jačanje rezervi za stabilnost tržišta (MSR), omogućavajući joj da brže apsorbuje istorijski višak dozvola.

Postepeno ukidanje besplatnih dozvola za određene sektore

Komisija je iznela predlog Mehanizma prekogranične takse na CO₂ (CBAM), koji rešava rizik od preliivanja ugljenika za ciljani broj sektora (željezo i čelik, cement, gnojiva, aluminijum i proizvodnju električne energije), određivanjem cene ugrađenih emisija u određenoj robi koja se uvozi u EU (umanjena za cenu ugljenika plaćenu na izvoru).

Namera je osigurati da klimatske ambicije EU ne budu narušene manje ambicioznim klimatskim politikama u drugim delovima sveta. CBAM je alternativa besplatnoj alokaciji radi zaštite od isticanja ugljenika, pa se dve mere ne bi trebale preklapati (ne samo da bi ostale kompatibilne sa pravilima WTO). Tako će besplatna raspodela u okviru ETS-a za pomenute sektore postupno biti ukinuta stepenom uvođenja CBAM.

Za sve ostale sektore, besplatna raspodela će se i dalje temeljiti na merilima koja predstavljaju nivo performansi najboljih instalacija. Komisija ima za cilj dodelu besplatnih naknada na ciljaniji način i podsticanje preuzimanja tehnologija s niskim udelom ugljenika.

Maksimalna godišnja stopa smanjenja referentnih vrednosti povećaće se od 2026. godine nadalje, prebacujući više besplatne alokacije na sektore koje je teže dekarbonizovati.

Osim toga, besplatna raspodela će u budućnosti biti uslovljena naporima za dekarbonizaciju. Instalacije koje su potrebne za sprovođenje energetske revizije prema Direktivi o energetskej efikasnosti biće potrebne za sprovođenje tih preporuka ili demonstraciju sprovođenja mera s ekvivalentnim smanjenjem emisija. Ako se ne pridržavaju, njihove besplatne naknade biće smanjene do 25%.

Novi ETS za drumski transport i zgrade

Komisija predlaže stvaranje paralelnog ETS-a za drumski transport i zgrade od 2025., s dobavljačima goriva (za potrošnju goriva koja se koriste za sagorevanje u zgradama i drumskom prometu) počev od 2026. Tada će ova šema po prvi put početi da utiče na potrošače (i glasače) u neposrednijem, svakodnevnom kontekstu. Namera je podstaknuti dobavljače goriva na dekarbonizaciju svojih proizvoda.

Ograničenje u novom ETS-u će se godišnje smanjivati kako bi se smanjile emisije za 43% do 2030. godine u odnosu na 2005. Neće biti besplatnih dozvola pa će se sve dozvole prodavati na aukciji u skladu s novim ETS-om. U obrazloženju predloga navodi se da bi svako moguće spajanje postojećeg ETS - s novim paralelnim ETS -om trebalo proceniti tek nakon nekoliko godina funkcionisanja novog ETS-a.

Kako bi rešila socijalne efekte koji proizlaze iz činjenice da će dobavljači goriva verovatno preneti deo svojih troškova ugljenika na potrošače putem računa za energiju i na benzinskim pumpama, Komisija predlaže stvaranje novog Socijalnog klimatskog fonda u iznosu od 72,2 milijarde evra, koji će početi s radom godinu dana pre početka novog ETS-a i financiraće se sa 25% prihoda od novog ETS-a, kao i iz budžeta EU i doprinosa država članica.

Vredi napomenuti da će drumski prevoz i zgrade i dalje biti obuhvaćeni Uredbom o podeli napora, što znači da će države članice i dalje morati da uvode nacionalne mere za smanjenje emisija u ova dva sektora (npr. Mere za energetske efikasnost, obnovljive izvore energije, ekodizajn, Standarde emisije CO2 itd.).

Prema Komisiji, zgrade su odgovorne za 36% emisija stakleničkih gasova povezanih s energijom i 40% energije koja se troši u EU pa imaju veliki isplativ potencijal za smanjenje emisija. Drumski transport, koji takođe ima značajan potencijal ekonomičnog smanjenja, čini 20% emisija stakleničkih gasova u EU.

Vazduhoplovstvo: smanjenje besplatnih dozvola i implementacija CORSIA

Iako je u poslednje vreme došlo do smanjenja avio prometa kao posledice pandemije COVID-19, predviđa se da će emisije iz vazduhoplovstva dodatno rasti. Prema Komisiji, emisije CO2 iz vazduhoplovstva na nivou EU činile su 3,7%

ukupne privrede ili 15,7% emisija CO₂ u transportu u 2018., a EU je odgovorna za 15% globalnih avio emisija CO₂ u 2018. godini.

Komisija predlaže postupno uklanjanje besplatnih dozvola za vazduhoplovni sektor i prelazak na potpunu aukciju dozvola do 2027. godine. Ukupan broj vazduhoplovnih dozvola u ETS -u biće ograničen na trenutne nivoe i godišnje će se smanjivati za 4,2% (linearni faktor smanjenja).

Proširenje postojećeg ETS-a na brodarstvo

Komisija takođe predlaže proširenje postojećeg EU ETS-a na emisije iz pomorskog transporta. Pokrio bi emisije CO₂ s velikih brodova (iznad 5.000 bruto tonaže), bez obzira na zastavu pod kojom viju u luci EU za putovanja unutar EU, kao i 50% emisija iz putovanja koja započinju ili završava izvan EU i emisije koje se javljaju kada su brodovi na pristajanju u lukama EU. To će biti postupno u razdoblju od 2023. do 2025. godine, a pomorske kompanije će morati da predaju dozvole za 100% svojih verifikovanih emisija od 2026. godine.

Brodovima se takođe može zabraniti ulazak u luke EU u slučaju nepoštovanja pravila tokom dve ili više uzastopnih godina.

Ove promene nadopunjene su predlogom FuelEU Maritime, koji predlaže povećanje upotrebe alternativnih goriva s niskim udelom ugljenika.

Šta to znači u praksi?

Postoje jasne implikacije troškova za one koji se prvi put uvode u sistem. Avio prevoznici će se takođe morati prilagoditi novoj stvarnosti u kojoj će s vremenom morati kupiti sve veći broj dozvola, što će imati značajne posledice na troškove za industriju koja je već teško pogođena pandemijom COVID-19.

Operateri postojećih instalacija unutar opsega moraću se pripremiti za svet u kojem će troškovi ugljenika (po svojoj prilici) nastaviti da rastu.

Ministri životne sredine država članica sastali su se nedavno na prvim neformalnim raspravama o paketu Fit for 55 od objavljivanja 14. jula - a ETS za drumski transport/zgrade bio je na vrhu njihove liste žalbi. Postoji iskrena zabrinutost da bi ovaj predlog mogao rezultirati novim talasom društvenih nemira koji podseća na proteste Žutih prsluka Francuskoj 2018/19.

Međutim, u isto vreme Komisija je upozorila da će, ako ne postoji ETS za drumski prevoz i zgrade, emisije u ta dva sektora ipak morati da budu značajno smanjene. Dakle, ako to nije ETS, moraću biti nešto drugo jednako neprivlačno.

Naredni koraci

Savet Evrope i Evropski parlament sada će morati da razmotre predloge Komisije i pregovaraju o njima. Ovo će verovatno potrajati nekoliko meseci (ili duže) u obliku što su neki opisali kao "epske bitke".

Francuska ponovo najveći izvoznik električne energije u Evropi

PARIZ - Francuska je pretekla Norvešku kako bi povratila poziciju najvećeg neto izvoznika električne energije u Evropi u prvoj polovini 2021., istaknuto je u novom izveštaju analitičara energetske podataka **EnAppSys** o evropskom tržištu električne energije.

Izveštaj je obuhvatio vrednost uvoza i izvoza u Evropi tokom prvih šest meseci 2021. godine i otkrio da je ukupan francuski neto izvoz iznosio 21TWh, pri čemu je većina energije otišla na tržišta Velike Britanije (8,6TWh) i Italije (7,2TWh).

Žan Pol Areman (Jean-Paul Harreman), direktor EnAppSys BV, rekao je: „Nivoi proizvodnje nuklearne energije u Francuskoj bili su slični nivoima prethodnih godina (osim 2020.), ali je izvoz energije bio daleko veći. To je zato što se potražnja nije oporavila na nivo pre COVID-a pa je Francuska izvozila više.

“Veći obim izvoza takođe je pogođen tekućim trendom povećanja cena ugljenika. U prvih šest meseci 2021. cena ugljenika porasla je sa 32,73 €/t prvog dana 2021. na 56,54 €/t poslednjeg dana juna.

Ukrajina planira bližu energetska saradnju sa EU

KIJEV - Ukrajina je usvojila novu strategiju energetske sigurnosti koja predviđa bližu energetska saradnju s Evropskom unijom (EU), saopštila je u 4. avgusta vladina pres služba.

Kako se navodi u saopštenju, strategija ima sedam strateških ciljeva, koji posebno uključuju integraciju ukrajinskog energetskog sektora u politički, tehnološki, tehnički, ekonomski i pravni prostor EU.

U strateškom dokumentu navedeni su i ključni rizici za energetska sigurnost Ukrajine, uključujući kibernetičke pretnje, nedostatak rezervi energije i nedovršenu integraciju sa EU

sistemima za snabdevanje električnom energijom i prirodnim gasom.

Ranije ove godine, ukrajinska vlada je saopštila da planira da integriše energetska sistem zemlje u Evropsku mrežu operatora prenosnih sistema električne energije (ENTSO-E) do 2023. godine, podseća novinska agencija *Sinhua*.

Bojleri na fosilna goriva podrivaju planove Evropske unije

BRISEL - Vlade zemalja članica EU razmatraju postupno ukidanje gasnih bojlera, kao način za smanjenje emisije stakleničkih gasova iz zgrada za 60 posto pre 2030. Međutim, vreme ističe, a više od 75 posto energije proizvedene za grejanje domaćinstava u Evropi još uvek je dolaze iz fosilnih goriva (gas, nafta i uglj).T

Najnovija analiza Evropskog ureda za životnu sredinu (EEB) pokazuje da 16 vlada EU i dalje podstiče kupovinu i/ili ugradnju novih gasnih bojlera kroz različita smanjenja poreza, kredite i grantove, koji se kreću između 200 i 2500 evra. Devet zemalja još uvek promoviše grejanje na naftu, a u dve se još uvek grejanje na uglj može subvencionisati.

TE na lignit u Nemačkoj ponovo konkurentne

BERLIN - Konkurentnost visokoemisionih elektrana na lignit preokrenula je, zahvaljujući nestašici prirodnog gasa, svoj pad zabeležen od početka ove godine - uprkos rekordno visokim cenama ugljenika, objavio je 30. jula nemački Institut za istraživanje energije EWI.

Nemačke elektrane na lignit ponovo su bile među prvima koje su zadovoljile potražnju nakon što su prošle godine prepustile ovu poziciju zbog orijentacije na gasne elektrane, navodi EWI.

Cene gasa u Evropi skočile sa dubine od 3 EUR/MWh prošlog leta na rekordno visoku vrednost poslednje nedelje jula od iznad 40 EUR/MWh na holandskom TTF čvorištu.

Porast je nadmašio poskupljenje uglja, izazvanog udvostručenjem kineske potražnje, kao i ugljenika, prenosi **Montel**.

Preokret uloga

Cena dozvola za emisiju CO₂ se više nego udvostručila od novembra, dostigavši u julu rekord od preko 58 EUR/t, dok su se cene uglja (za fizičke isporuke) u Evropi utrostručile u odnosu na prošlu godinu na iznad 140 USD/t.

„Elektrane na gas sredinom prošle godine zapravo su bile jeftinije od elektrana na lignit“,

rekao je za Montel istraživač saradnik EWI -a Fabian Arnold.

RWE, koji je vlasnik većine nemačkih TE na lignit, kupio je mnoge dozvole za emisije znatno pre skoka cena ugljenika poslednjih godina.

Krajem jula kompanija je objavila 50% skok proizvodnje lignita u prvoj polovici ove godine.

Ukupna nemačka proizvodnja električne energije iz lignita porasla je 38% u prvih šest meseci na gotovo 46TWh, prema web stranici **Energy Charts**.

Nemačke veleprodajne cene električne energije pratile su skokove troškova goriva i emisije u proseku 60 EUR/MWh u prvih šest meseci ove godine - dvostruko više od njihovog proseka za 2020. U novije vreme dostigle su špiceve od iznad 100 EUR/MWh.

Britanija strahuje od socijalnih posledica poskupljenja energije

LONDON – Britanski energetske regulator Ofgem je 6. avgusta najavio još jedno veliko povećanje granične cene električne energije u industriji, piše londonsku Guardian i navodi da će ovo poskupljenje izazvati socijalne posledice u celoj Britaniji, sa ozbiljnim posledicama po ekonomiju, ekološku agendu i politiku.

Nastupiće s početkom zime kada će se poslovi, prihodi i kućni budžeti suočiti sa svežim neizvesnostima.

Prema sistemu koji je stvorila bivša premijerka Teresa Mej za ograničavanje računa za energiju, gornja granica raste i pada u šestomesečnim ciklusima kako se cena prirodnog gasa menja. Cene gasa su u poslednjem periodu porasle za oko 50% i dostigle 16-godišnji maksimum.

Za 11 miliona domaćinstava koja plaćaju po postepd sistemu, prosečni godišnji dualni (struja/gas) račun će se od oktobra popeti sa 1.138 funti na 1.277 funti, za 139 funti. Za još 4 miliona domaćinstava koja koriste brojlra za plaćanje unapred - koja su tipično socijalno ugroženija - prosečni račun za energiju će se popeti sa 1.156 funti na 1.309 funti, što je za 153 funte više.

Posledice će biti osetne i pogodiće svaki kućni budžet, a nesporno najviše da će siromašni u toj zemlji. Čak i prije poskupljenja, oko 2 miliona domaćinstava je zaostalo u plaćanju računa za energiju, a drugih 6 miliona brinulo se o mogućnosti plaćanja. Sigurno će se te brojke povećati, upravo u vreme kada se šema smanjenja ograničenja zbog pandemije kovidom postepeno ukida, piše list.

EU sindikati: Domaćinstva još nemaju OIE alternative

BRISEL - Energetsko siromaštvo moglo bi se pogoršati porastom cena izazvanim predloženom obnovljenom šemom trgovanja emisijama, upozorila je Evropska konfederacija sindikata (ETUC), dok su druge zainteresovane strane izrazile slične sumnje, prenosi **Euractiv**.

„Povećanje cene benzina od 5 evra i računa za energiju domaćinstva za 35-40 evra mesečno negativno će uticati na prihode svih radnika“, saopšteno je iz sekretarijata ETUC-a, uz naglasak da domaćinstvima još uvek nisu dostupne obnovljive alternative.

Komisija odobrila francusku podršku OIE sa 30,5 milijardi eura

BRISEL - Evropska komisija odobrila je, prema pravilima EU o državnoj pomoći, francuski program pomoći za podršku proizvodnji električne energije iz obnovljivih izvora.

Mera će pomoći Francuskoj u postizanju ciljeva obnovljive energije bez nepotrebnog narušavanja konkurencije i doprineti evropskom cilju postizanja klimatske neutralnosti do 2050, kazala je izvršna potpredsednica Margret Vestager, zadužena za tržišnu konkurenciju.

Francuska namerava da uvede novu šemu za podršku kopnenim operatorima solarnih i vetroelektrana, kao i hidroelektričnih instalacija. Šema odobrava podršku ovim operatorima dodelom putem konkurentnih tendera. Mera uključuje sedam vrsta tendera za ukupno 34 GW novih obnovljivih izvora energije koji će biti organizovani između 2021. i 2026. godine. Podrška ima oblik premije iznad tržišne cene električne energije, sa privremenim budžetom od oko 30,5 milijardi evra, a pomoć se može isplaćivati najviše 20 godina nakon što se nova obnovljiva instalacija spoji na mrežu, prenosi portal Komisije

ec.europa.eu.

Ugovori o prodaji čiste energije cvetaju u evropskim zemljama

BUKUREŠT- Evropske kompanije koje love ciljeve nulte emisije počinju se okretati neočekivanom delu kontinenta kako bi pojačale zalihe čiste energije, piše 29. jula **Bloomberg**.

Operateri obnovljivih izvora energije u istočnoevropskim zemljama, poput Poljske, EU ekonomije koja najviše zavisi od uglja, prodaju zelenu energiju direktno lokalnim podfirmama kompanija sa zapada. Taj pristup, podstaknut oskudnim državnim subvencijama za čistu energiju, pronalazi kupce kako cene uglja, gasa i ugljenika rastu, čineći vetar i solarnu energiju konkurentnom električnoj energiji iz mreže

Takvi ugovori o kupovini električne energije (eng. PPA) "brzo će rasti u istočnoevropskim zemljama poput Poljske, Mađarske i Rumunije jer nacionalni mehanizmi podrške nisu dovoljni", rekao je Damien Rikordeau, čelnik finansijskog konsultanta Finergreen SAS, koji uređuje takve ugovore. "Sada kada su cene dostigle paritet mreže, privatne kompanije i komunalna preduzeća zameniće vlade za finansiranje obnovljivih izvora energije."

"Gledamo druge istočnoevropske zemlje čija je ekonomija vrlo intenzivna s emisijama ugljenika", rekao je za **Bloomberg** Matje Beloar (Matthieu Belloir), direktor korporativne

društvene odgovornosti u francuskoj finansijskoj grupi Orange. "To je način da se zaštitimo od promena cena električne energije" dok idemo prema cilju Orange-a s nultom emisijom štetnih gasova do 2040.

PPA-i sa čistom električnom energijom prvo su izbili u SAD-u, a zatim su se proširili u najvetrovitije i najsunčanije zemlje Evrope. U poslednje vreme, PPA-i u Poljskoj nadmašuju slične transakcije u Nemačkoj i Francuskoj, gde proizvođači vetro i solarne energije mogu i dalje licitirati za atraktivne državne subvencije koje će garantovati određenu cenu na tržištu, pokazuje istraživanje **BloombergNEF**.

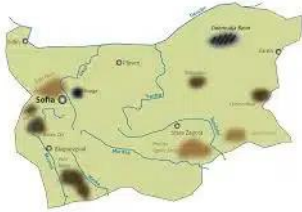
Rastuća cena uglja, gurnula je nacionalne troškove električne energije u Poljskoj među najviše u Evropi. To podstiče korporativne potrošače da traže dugoročne ugovore o čistoj energiji s fiksnim cenama koje ih štite od nestabilnosti na tržištu, a istovremeno im pomažu da ispune klimatske ciljeve.

Jedan takav ugovor, desetogodišnji, postigla je poljska podružnica nemačkog proizvođača cementa HeidelbergCement AG u januaru, omogućavajući mu kupovinu električne energije od najveće solarne farme u zemlji, koju je izgradila BayWa AG.

Bugarska ostaje bez novca iz Fonda EU, ako ne odredi datum za uglj

SOFIJA - Ako Bugarska ne odredi godinu za napuštanje proizvodnje električne energije u elektranama na uglj, biće teško doći do novca iz Fonda za pravednu tranziciju, kojim upravlja Evropska komisija, rekao je za **Bloomberg TV** profesor Koso Stojčev, sa Geološko - geografskog fakulteta Univerziteta u Sofiji.

Bugarska je do sada odbijala da ubrza planove postepenog ukidanja uglja jer se držala konačnog

roka Evropske unije do 2050. godine, dok su Slovačka, Rumunija i Grčka odredile datume za postepeno ukidanje uglja, prenosi Capital.ba. Krajem 2020. godine EU je pokrenula Fond za pravednu tranziciju u vrednosti od 17,5 milijardi evra kako bi pomogla državama članicama s oblastima zavisnim od uglja u prelasku na zelenu energiju. Brojne države, poput Slovenije, već pripremaju planove za korišćenje ovih sredstava.

Profesor Stojčev rekao je da je svaki energetski sistem u istoriji čovečanstva, četiri do sada, imao početak i kraj. Prema njegovom mišljenju, prva je bila voda, druga uglj, treća nafta, a četvrta je bila nuklearna energija.

Peti energetski sistem zasnovan je na obnovljivim izvorima energije i vodoniku, pa se uglj mora prestati koristiti kao gorivo u Evropi, rekao je Stojčev.

Naglasio je da bi period do godine postepenog isključivanja uglja u Bugarskoj, za koji veruje da neće biti duži od pet godina, trebalo iskoristiti za stvaranje alternativnih izvora energije kako bi se pripremili za prelazak celokupne ekonomske strukture na drugu vrstu energetskog sistema.

U EU 2050. ništa bez prirodnog gasa

STRAZBUR - Evropskom energetskom sistemu trebaće slične količine „čistog“ prirodnog gasa u doglednoj budućnosti, stoji u studiji koju je naručio konzorcijum Hydrogen4EU.

Naučnici su razmatrali dva scenarija razvoja energetskog sistema EU. Prvi uključuje diversifikaciju tehnologije i korišćenje širokog spektra tehnologija dekarbonizacije. U tom će slučaju udeo gasa u potrošnji primarne energije dostići 32% do 2050. a danas je to oko 25%.

Scenario Renewable Push podrazumeva namenski razvoj obnovljivih izvora energije (OIE). Razlikuje se od drugog puta nizom ciljeva o udelu OIE u bruto finalnoj potrošnji energije, koji je ambiciozniji za 2030. u poređenju s današnjom politikom (40% naspram 32% na putu tehnološke diversifikacije) uz obavezujuće ciljeve za 2040. (60%) i 2050. (80%).

Međutim, čak i u ovom slučaju potražnja gasa u EU ostaje nepromenjena, a to će biti oko 26% do 2050. U ovom scenariju, prirodni gas definisan je kao element kontinuiteta u energetskom miksu jer pruža važnu fleksibilnost kao nadopunu OIE.

Niskougljenični vodonik, temeljen na fosilnim gorivima s tehnologijama niske emisije poput CCUS ili pirolize, smatra se jednom od tehnologija koje obećavaju. U svetlu ambicioznih ciljeva dekarbonizacije, evropska potražnja vodonika na putu istraživanja premašuje 30 miliona tona do 2030. godine, što je trostruko više od trenutnog cilja politike opisanog u strategiji EU za vodonik.

